

Quickscan Wet natuurbe- scherming soorten sloop schoolgebouw de Schelp Uithuizen

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Quicksan Wet natuurbescherming soorten sloop schoolgebouw de Schelp Uithuizen

Opdrachtgever

Gemeente Eemsmond

Contactpersoon

[Redacted]

Status

Concept

Datum

17 april 2018

Vrijgave

[Redacted]

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Afbakening van soorten	9
2.2 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.3 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.4 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	12
3 Conclusie	13
3.1 Conclusie beschermde soorten	13
3.2 Benodigde vervolgstappen	13
4 Literatuur en bronnen	15
B 1 Bijlage: vrijstellingslijst	17

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Eemsmond is van plan om het schoolgebouw de Schelp aan de Hoofdstraat-west 91 te Uithuizen te slopen en te vervangen door nieuwe woningen. De gemeente heeft Buro Bakker gevraagd hiervoor een quickscan soortenbescherming uit te voeren. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. **Vogelrichtlijnsoorten** (artikel 3.1 - 3.4)
2. **Habitatrichtlijnsoorten** en soorten genoemd in de verdragen **Bern** en **Bonn** (artikel 3.5 - 3.9)
3. **Nationaal beschermde soorten** (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

De provincie Groningen is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4). De NDFF is geraadpleegd op 10 april 2018. Daarnaast heeft Buro Bakker in 2012 ecologisch onderzoek in dit gebied uitgevoerd (Buro Bakker 2012). Dit onderzoek bestond uit een quickscan en een vleermuisonderzoek waarbij ook de school is onderzocht.

Veldonderzoek

Op 22 maart 2018 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksg gebied) uitgevoerd door een eco loog van Buro Bakker. Het weer was bewolkt, met een temperatuur van 5 graden Celsius en qua neerslag was het droog tot lichte regen. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van de woningen en de te kappen bomen als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Basisschool De Schelp aan de Hoofdstraat west 91, ligt in het dorp Uithuizen ten westen van de kerk. Tussen de school en de Maarweg is een groot grasveld aanwezig.

Figuur 1 Onderzochte plangebied, rood omkaderd (kaartmateriaal: Google Earth Pro).

Het schoolgebouw is opgebouwd uit stenen muren aan de kopse kanten en is in het middendeel grotendeels afgetimmerd met trespaplatten. Het dak is in het middendeel plat en afgewerkt met een aluminium daklijst. Aan weerszijden van het middendeel zijn lagere delen met een flauw aflopend pannendak aanwezig. Hier zijn aan de kopkanten kantpannen aanwezig die over de stenen gevel vallen. In de muren aan de kopse kanten van de school zijn spouwsgaten aanwezig (Foto 1).

Foto 1 Impressie van de te slopen school. Boven: met trespap betimmerde middendeel. Onder: kopse kanten van de school met spouwmuur en openstootvoegen gedeelte met aluminium daklijst en een gedeelte met kantpannen die op gevel aansluiten. Bij deze kopse kanten zijn over de gehele lengte open stootvoegen aanwezig (2-3 m hoogte).

1.5 Planbeschrijving

Gemeente Eemsmond is van plan om het schoolgebouw de Schelp aan de Hoofdstraat-west 91 te Uithuizen te slopen en te vervangen door nieuwe woningen. Het uitgangspunt is dat de struiken die direct rondom de school en het schoolplein staan verwijderd worden, maar dat het bosje ten zuiden van de school behouden blijft. Momenteel is nog niet duidelijk hoe het nieuwe plan eruit gaat zien.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna en beschrijft de effecten en benodigde vervolgstappen per locatie.

2.1 Afbakening van soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de werkzaamheden, zijn soorten die verblijfplaatsen hebben in gebouwen, namelijk steenmarter, vleermuizen en vogels. Nesten van vogels vallen onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor soorten van de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Verblijfplaatsen van steenmarters vallen onder het beschermingsregime van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

De aanwezigheid van andere soortgroepen (flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) kan op voorhand worden uitgesloten, omdat voor deze soortgroepen habitat ontbreekt. Deze soortgroepen worden daarom verder niet behandeld in deze rapportage.

2.2 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

De aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nesten in het plangebied kan op basis van de quickscan niet geheel worden uitgesloten. De ruimten onder de pannen zijn geschikt voor huismussen om onder te broeden. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen gehoord en gezien. Nesten van huismussen zijn hier niet geheel uitgesloten, vanwege de aanwezigheid van een pannendak met goot en ruimten die geschikt zijn als nestplek (Foto 2). Daarnaast is struikgewas in de omgeving als schuilplek. De daken zijn ongeschikt voor gierzwaluwen vanwege het ontbreken van geschikte openingen.

Foto 2 Het lage deel van het gebouw met pannen dak en dakgoot, biedt geschikte broedplekken voor de huismus.

Overige broedvogels

Overige soorten die onder de daken kunnen broeden zijn bijvoorbeeld spreeuw. Ook de struiken rondom de school en het schoolplein vormen een geschikt habitat voor algemene zangvogels zoals merel, roodborst en winterkoning.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor soorten van de Habitatrichtlijn (zie paragraaf 2.2).

Vanwege de aanwezigheid van geschikte broedplekken voor huismussen, zijn negatieve effecten van de sloop op jaarrond beschermde nesten niet uit te sluiten. Het is van belang om de aan of afwezigheid van nesten van de huismus vast te stellen. Een nader onderzoek kan hier uitsluitsel over geven.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Dit betekent dat het verwijderen van struiken buiten het broedseizoen dient plaats te vinden. Het broedseizoen kan vanwege klimatologische omstandigheden eerder starten en langer doorlopen. Een nestencontrole kan uitsluitsel geven of er al dan geen nesten in gebruik zijn in de te verwijderen struiken.

2.3 Habitatrichtlijnsoorten

2.3.1 Broedvogels

Een deel van de aanwezige broedvogels (zie paragraaf 2.2) valt onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Opzettelijke verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed ontstaat op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. De aanwezige broedvogels, effecten en de benodigde vervolgstappen staan beschreven in paragraaf 2.2.

2.3.2 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Tijdens het onderzoek van Buro Bakker in 2012 zijn de gebouwbewonende vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger in en nabij het plangebied waargenomen. Er zijn ook 7 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen, het betreft zomer- en paarverblijfplaatsen. De verblijfplaatsen zijn niet in de school, maar in de omliggende woningen aangetroffen die inmiddels gesloopt zijn. Kraamverblijfplaatsen zijn toen niet aangetroffen.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. De te slopen school is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De delen met kantpannen en de gevels met open stootvoegen zijn voor vleermuizen. Tussen de gevel en kantpan zitten ruimtes die toegang bieden naar de spouwmuur en ruimten onder het dak. En de open stootvoegen geven toegang tot de spouw voor vleermuizen (Foto 3). Vleermuizen kunnen in deze kieren kruipen en zo de ruimtes in gevel en dak bereiken. Het onderzoek van 2012 wijst uit dat er geen verblijfplaatsen aanwezig waren in de school. Maar omdat het onderzoek 6 jaar oud is, is het niet uitgesloten dat in die tussentijd alsnog vleermuizen gebruik zijn gaan maken van het gebouw als verblijfplaats, zeker omdat woningen in de omge-

ving zijn gesloopt. Bomen zijn afwezig binnen het plangebied, daarmee ontbreken verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten.

Foto 3 Geschikte invliegplekken voor vleermuizen zijn ruimten onder kantpannen en open stootvoegen.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Ook gevels van gebouwen kunnen als vliegroute gebruikt worden. De school vormt geen onderdeel van een essentieel lijnvormig element, omdat in de omgeving voldoende lijnvormige elementen aanwezig zijn in de vorm van gevels en bomen. De bomen in de directe omgeving van de school blijven behouden. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke en geschiktere foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen in de stad zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en groenelementen, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Sloop van de school kan leiden tot vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen. Een ecologisch onderzoek moet uitwijzen of vleermuizen gebruik maken van de te slopen school als verblijfplaats. Het ecologisch onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode van half mei t/m eind september.

2.4 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter in Uithuizen niet uit te sluiten. Het schoolgebouw is goed afgesloten, openingen waarin de steenmarter kan kruipen ontbreken. Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken het plangebied zoals bosmuis, bosspitsmuis, huisspitsmuis en egel.

Effecten en vervolg

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Groningen, een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

- In de te slopen school is geschikt broedbiotoop aanwezig voor:
 - de jaarrond beschermde Vogelrichtlijnsoort **huismus**;
- In de te verwijderen struiken is geschikt broedbiotoop aanwezig voor **overige broedvogels** zoals:
 - zoals merel, roodborst, winterkoning.
- In de te slopen school zijn geschikte verblijfplaatsen voor **vleermuizen** aanwezig.
- In en rond het plangebied komen verder een aantal **nationaal beschermde soorten** voor zoals bosmuis, bosspitsmuis, huisspitsmuis en egel. Voor deze andere soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Vóórdat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden is een ecologisch onderzoek nodig naar de volgende soortgroepen:
 - Jaarrond beschermde vogels:
 - huismus (2 onderzoeksronden tussen 1 april en 15 mei);
 - Vleermuizen:
 - 4 onderzoeksronden tussen 15 mei en 1 oktober).

Uit het ecologisch onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er maatregelen getroffen moeten worden. De behandeltermijn van een ontheffing bij de provincie duurt maximaal 20 weken, ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

Voor het verwijderen van struiken geldt dat overige broedvogels hier hun nesten kunnen hebben. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden dan kunnen negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen. Dit betekent dat deze werkzaamheden buiten half maart t/m half juli plaats moeten vinden. Het broedseizoen kan vanwege klimatologische omstandigheden eerder starten en langer doorlopen. Een nestencontrole kan uitsluitel geven of er al dan geen nesten in gebruik zijn in de struiken.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker (2012); Toetsing Flora- en faunawet voor de sloop van seniorenwoningen, twee scholen en een peuterspeelzaal te Uithuizen. Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen, in opdracht van HKB Stedenbouwkundigen. P12104.
- Buro Bakker (2012); Nader onderzoek vleermuizen Uithuizen. Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen, in opdracht van HKB Stedenbouwkundigen. P12175.
- BIJ12 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 1.0 juli 2017.
- BIJ12 2017. Kennisdocument Huismus versie 1.0 juli 2017.
- Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Google Earth Pro., 2018. Tele Atlas.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en fauna-wet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 10 april 2018.
- Ontwerpverordening natuurbescherming Provincie Groningen, 2016.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.vogelbescherming.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.ndff-ecogrid.nl

B 1 | Bijlage: vrijstellingslijst

Bijlage II, behorende bij artikel 3.3 en 3.4

Zoogdieren

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Amfibieën

Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

Kwaliteitscontrole

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Gebruik en overname van gegevens alleen

toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Quickscan Wet natuurbescherming soorten sloop schoolgebouw de Schelp Uithuizen. Rapport P18068, Assen.

Foto's:

[Redacted]